

Пропозиції
Міністерства соціальної політики України
до проекту Закону України „Про внесення змін до деяких законів України
щодо поліпшення умов призначення пенсій”

внесеного народним депутатом України Королевською Н. Ю. та іншими
реєстр № 3054 від 10.02.2020

перше читання

1. Законопроект не підтримується.

2. Законопроектом пропонується внести зміни до Закону України „Про загальнообов’язкове державне пенсійне страхування” щодо:

збільшення величини оцінки одного року страхового стажу з 1 до 1,35 відсотка;

відновлення права на призначення пенсії жінками при досягненні віку 55 років та за наявності 15 років страхового стажу (у жінок та чоловіків);

(у діючих умовах встановлено однаковий вік виходу на пенсію за віком, як для чоловіків, так і для жінок (досягнення віку 60 років (поступово підвищено пенсійний вік жінкам до 60 років) за наявності визначеного страхового стажу (з 1 січня 2020 року по 31 грудня 2020 року – не менше 27 років); досягнення віку 63 років за наявності страхового стажу від 17 до 35 років; досягнення віку 65 років за наявності страхового стажу від 15 до 25 років)

заборони підвищення пенсійного віку та страхового стажу, необхідних для призначення пенсії;

збільшення розміру пенсії на 3 відсотка за кожний повний рік страхового стажу понад 35 років чоловікам і 30 років жінкам, але не більш як на 10 відсотків мінімального розміру пенсії;

(в діючих умовах розмір пенсії за понаднормовий стаж збільшується на 1 відсоток за кожен повний рік понаднормового страхового стажу, але не більш як на 1 відсоток мінімального розміру пенсії за віком)

встановлення мінімального розміру пенсії за віком у розмірі 40 відсотків мінімальної заробітної плати особам, які досягли 65-річного віку, за наявності у чоловіків 35 років, а у жінок 30 років страхового стажу.

Крім того пропонується відновити право на призначення державної соціальної допомоги особам, які не мають право на пенсію при досягненні чоловіками 63, жінками – 58 років.

Законопроект не призведе до створення справедливих умов пенсійного забезпечення.

Враховуючи, зокрема, негативні демографічні тенденції, реалізація положень законопроекту вже у перший рік призведе до різкого збільшення чисельності пенсіонерів, загострення гендерної й вікової нерівності за розмірами пенсій та зростання видатків на виплату пенсій.

Збільшення величини оцінки одного року страхового стажу до 1,35 відсотка та збільшення на 3 відсотка розміру пенсії за кожний повний рік понад страхового стажу для жінок і чоловіків (30 / 35 років) містить штучне підвищення розміру пенсії, оскільки така пропозиція фінансово не забезпечена.

Основними джерелами формування коштів Пенсійного фонду України є надходження від сплати єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування. На сьогодні ставка єдиного внеску на

загальнообов'язкове державне соціальне страхування встановлена у розмірі 22 відсотка від суми нарахованої заробітної плати, з яких лише 18,84 відсотка спрямовується на пенсійне страхування.

За таких умов визначення коефіцієнта страхового стажу на рівні 1,35 відсотка обумовить розбалансування страхової системи та неспроможність виконувати зобов'язання, які пов'язані, зокрема, із забезпеченням щорічного підвищення раніше призначених пенсій шляхом збільшення показника середньої заробітної плати (доходу) в Україні, з якої сплачено страхові внески, та який враховується для обчислення пенсії.

Довідково: проведений черговий етап пенсійної реформи, який відбувся у жовтні 2017 року, дозволив запровадити новий механізм індексації пенсій (що передбачає не разовий, а ефективно працюючий щорічний механізм підвищення пенсій) та суттєво підвищити розміри пенсії. У зв'язку з цим, штучне підвищення величини оцінки одного року страхового стажу втратило свою актуальність.

Визначені вимоги до страхового стажу є фінансово збалансовані. Для забезпечення виплати пенсії на рівні прожиткового мінімуму для осіб, які втратили працездатність, продовж 18 років, необхідно сплачувати єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (з якого лише 18,84 відсотка спрямовується на пенсійне страхування) продовж 35 років ((4 723 грн x 18,8% x 35 x 12 міс) : 1 638 грн : 12 міс = 18 років).

Для реалізації запропонованих зобов'язань необхідно визначити постійне джерело надходження коштів до солідарної системи загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Реалізація норм законопроекту потребуватиме додаткових видатків з бюджету Пенсійного фонду України у сумі 286,3 млрд грн на рік, які не забезпечені реальними джерелами їх фінансування.

Враховуючи, що дефіцит Пенсійного фонду України покривається за рахунок коштів Державного бюджету України, реалізація запропонованих норм впливатиме на видатки Державного бюджету України.

Всупереч бюджетному законодавству до законопроекту не надано фінансово-економічних обґрунтувань щодо витрат на пенсійне забезпечення внаслідок його прийняття, а також пропозицій щодо покриття цих витрат (стаття 27 Бюджетного кодексу України).

Згідно із статтею 22 Загальної декларації прав людини розміри соціальних виплат і допомоги встановлюються з урахуванням фінансових можливостей держави. Європейський суд з прав людини у рішенні від 09.10.1979 у справі „Ейрі проти Ірландії” констатував, що здійснення соціально-економічних прав людини значною мірою залежить від становища в державах, особливо фінансового.

Таким чином, з огляду на першочергову необхідність забезпечення своєчасним фінансуванням уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення, приймати законопроекти, які призводять до збільшення видаткової частини державного бюджету та соціальної напруги, є недоцільно.

Міністр

_____ 2020 р.

 М. Лазєбна